

**HAKIJOIDEN SUOMEN KIELEN TESTAUS
KOULUTUSKESKUS SEDUSSA**
Toimintamalli

SISÄLTÖ

1 KIELITESTIN TARKOITUS	3
2 KIELITESTAUKSEN TOTEUTUS	4
2.1 Kielitestauksesta tiedottaminen	4
2.2 Kielitestiin kutsuminen	4
2.3 Kielitestin järjestäminen	5
2.4 Kielitestin osa-alueet	5
3 KIELITESTIEN ARVIOINTI JA TULOSTEN ILMOITTAMINEN	7
3.1 Arviointikriteeri	7
3.2 Tulosten ilmoittaminen	7
3.3 Joustavan haun valinnat ja kielitestaus	8
4 KIELITESTAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	9

1 KIELITESTIN TARKOITUS

Kielitestin tarkoituksena on selvittää sellaisten hakijoiden suomen kielen taito, joilla on äidinkieli muu kuin suomi. Suomen kielen taito täytyy olla sellainen, että opiskelija kykenee osallistumaan suomen kielellä toteutettavaan opetukseen. Lisäksi riittävä kielitaito parantaa työturvallisuutta niin oppitunneilla kuin työssäoppimisjaksoillakin. Sen sijaan puutteellinen suomen kielen taito hidastaa opintoja, heikentää motivaatiota ja aiheuttaa turhautumista. Täten suomen kielen testauksessa on kyse sekä hakijan että oppilaitoksen edusta.

Ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen pääsy edellyttää kielitestin suorittamista hyväksytysti. Tämä koskee myös erillishaussa olevia englanninkielisiä koulutuksia, koska niissäkin opetus on ainakin osittain suomen kielellä. Talouskouluun ja ohjaaviin koulutuksiin opiskelijaksi voidaan valita hakija, joka ei ole läpäissyt kielitestiä. Tällöin hakija saa mahdollisuuden kehittää suomen kielen taitoaan ja päästä seuraavassa haussa ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen.

Vaikka hakija suorittaa kielitestin hyväksytysti, suomen kielen taito ei välttämättä ole kantaväestön kielitaidon tasolla, koska opetuskieli on samanaikaisesti sekä oppimisen kohde että väline. Hakuvaiheessa tehdystä kielitestistä voi olla apua opintojen alkuvaiheessa, kun selvitetään mahdollista tuen tarvetta ja tehdään HOPSia.

2 KIELITESTAUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Kielitestauksesta tiedottaminen

Kielitestistä tiedotetaan yhteishakujen yhteydessä. Testauspäivä ilmoitetaan Koulutuskeskus Sedun internetsivuilla viimeistään kaksi viikkoa ennen kielitestiä. Lisäksi on tärkeä ilmoittaa kielitestipäivästä sähköpostilla Sedun toimialajohtajille, koulutuspäälliköille, opinto-ohjaajille sekä opintosihteereille. Päivä merkitään myös Outlookissa olevaan sähköiseen kalenteriin (Vuosikalenteri, Sedu).

Kielitestistä on laadittu erillinen tiedote, jota jaetaan Koulutuskeskus Sedun opetuspisteisiin, perusopetuksen opinto-ohjaajille, Sedu Aikuiskoulutukseen, TE-toimistoihin ja Seinäjoen maahanmuuttajakeskukseen. Tiedote on myös englanniksi. Kielitestistä kerrotaan lisäksi Sedun hakijanoppaassa.

2.2 Kielitestiin kutsuminen

Kielitestiin kutsutaan kaikki ammatilliseen toisen asteen koulutukseen hakeneet hakijat, joiden äidinkieli ei ole suomi. Jos hakijalla ei ole osoitetta Suomessa, selvitetään hakijan mahdollisuus tulla kielitestiin.

Tapauskohtaisesti voidaan myös harkita, tarvitseeko hakijan tehdä kielitestiä, jos hän pystyy osoittamaan riittävän kielitaidon. Kielitaito voidaan tulkita riittäväksi, jos hakijalla on perusopetuksesta arvosana oppiaineesta äidinkieli, suomi tai vähintään arvosana 8 äidinkieli, suomi toisena kielenä tai ruotsinkielisessä perusopetuksessa arvosana 8 oppiaineesta äidinkielenomainen suomi (modersmålsinriktad finska, mofi). Lisäksi riittäväksi kielitaidoksi voidaan tulkita, jos hakija on suorittanut suomenkielisen ylioppilastutkinnon tai yleisten kielitutkintojen tason 3 tai on

saanut Suomen kansalaisuuden. Tällaisissa tapauksissa tarvittavat todistukset täytyy lähettää ilmoitettuun päivämäärään mennessä.

Testin järjestäjät kutsuvat hakijat kielitestiin. Kutsun saatuaan hakijan täytyy ilmoittaa sähköpostilla tai puhelimitse tiettyyn päivään mennessä, osallistuuko kielitestiin. Samalla voidaan varmistaa, että hakija osaa oikeaan paikkaan ja ymmärtää, mistä kielitestauksessa on kyse. Varsinaisten hakujen yhteydessä kielitestiin kutsutaan kirjeitse, täydennys- ja lisähaun yhteydessä kirjeitse, puhelimitse tai sähköpostilla.

2.3 Kielitestin järjestäminen

Kielitesti järjestetään Seinäjoella kaikille Koulutuskeskus Sedun eri opetuspisteisiin hakeneille (ks. kielitestiin kutsuminen). Testi järjestetään ennalta ilmoitettuina päivinä yhteishakujen ja täydennyshaun päätyttyä: huhti–toukokuun vaihteessa, heinäkuun lopussa ja lokakuussa. Lisähaussa hakeneille kielitesti järjestetään erikseen ilmoitettuina päivinä.

Kielitestin järjestelyistä päävastuussa on kaksi henkilöä. Tarvittaessa testaustilanteessa on kaksi lisähenkilöä. Kielitestin valmisteluihin (kutsuminen, tilan varaaminen, tehtävien kopiaaminen) menee 30 min–2 h. Kirjallisen osuuden suorittaminen vie aikaa n. 2,5 h. Haastatteluun, tehtävien arviointiin, tuloksen ilmoittamiseen ja mahdolliseen jatko-ohjaukseen kuluu n. 1,5 h/hakija. Valmisteluihin ja testaukseen kuluva aika riippuu hakijamäärästä.

2.4 Kielitestin osa-alueet

Kielitestin laadinnassa on noudatettu Opetushallituksen opasta Kieli testiin (2008). Kielitesti koostuu seuraavista osa-alueista:

- kuullun ymmärtäminen (1 tehtävä)
- luetun ymmärtäminen (1–2 tehtävää)
- tekstin tuottaminen (1–2 tehtävää)
- haastattelu.

Osallistujat pääsevät haastatteluun siinä järjestyksessä kuin ovat saaneet muut osiot valmiiksi. Palauttaessaan viimeisen tehtäväpaperin osallistuja saa vuoronumeron, jolla hänet kutsutaan haastatteluun. Haastattelussa on kaksi arvioijaa, jolloin toinen tekee havaintoja ja muistiinpanoja ja toinen esittää kysymyksiä. Todistukset ja hakijan henkilöllisyys tarkastetaan haastattelun yhteydessä. Lisäksi on hyvä selvittää, osaako hakija lukea ja kirjoittaa omalla äidinkielellään ja millaisen numerojärjestelmän hän tuntee.

Tehtävät ovat kaikkien oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvien saatavilla, mutta niitä koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Tehtävämateriaalia ei ole tarkoitettu kopioitavaksi opiskelijoille muuta kuin testaustarkoituksessa. Kirjoitustehtävistä on olemassa useita vaihtoehtoja, jotta tehtäviä voidaan tarvittaessa vaihdella. Näin varmistetaan testin luotettavuus.

3 KIELITESTIEN ARVIOINTI JA TULOSTEN ILMOITTAMINEN

Jotta kielitestin voi saada hyväksytysti suoritettua, täytyy vähintään 4 tehtävää suorittaa hyväksytysti (ks. arviointikriteerit). Kielitestiä arvioitaessa otetaan kuitenkin huomioon kokonaisuus. Hyväksytty kielitestitulos on voimassa yhden vuoden.

3.1 Arviointikriteerit

Kuullun ja luetun ymmärtämisen tehtäväosioissa on määritelty pisterajat tehtävän vaikeustason mukaan. Kaikissa kuitenkin vaaditaan vähintään puolet maksimi pistemäärästä.

Kirjoitustehtävissä arviointi kohdistuu tekstien pituuteen, ymmärrettävyyteen ja johdonmukaisuuteen sekä suomen kielen keskeisten rakenteiden hallintaan. Lisäksi tuotosten tulee vastata tehtävänantoa.

Haastattelun tulos on hylätty, jos

- hakija toistaa kysymystä tai ei kykene vastaamaan kysymyksiin tai ei ymmärrä kysymyksiä
- hakija ei pysty muodostamaan lauseita tai
- puhetta on enimmäkseen vaikea ymmärtää.

Taivutus-, kielioppi- tai äännevirheet, jotka eivät vaikuta ymmärtämiseen, eivät ole haastattelun hylkäysperusteita.

3.2 Tulosten ilmoittaminen

Koulutassa ilmoitetaan tulos hyväksytty/hylätty. Lisäksi Koulutuskeskus Sedun opinto-ohjaajille lähetetään sähköpostilla lista, jossa on tieto, onko hakija osallistunut kielitestiin ja onko tulos hyväksytty vai hylätty.

Kun kielitestin tulokset ovat valmiit, hakijoille järjestetään mahdollisuus saada tietää testin tulokset. Tehtäväpapereita he eivät saa takaisin. Mikäli kielitestin tulos on hylätty, pyritään opiskelijaa ohjaamaan kielikoulutuksiin tai muihin koulutuksiin. Hakijan tilanteen mukaan tarvittaessa tehdään yhteistyötä TE-toimiston, pakolaiskuraattorin tai muun hakijaa ohjaavan tahon kanssa. Hakijan osoitetiedot voidaan antaa muille tahoille markkinointia varten, jos hakija on antanut siihen luvan taustatietolomakkeen yhteydessä.

3.3 Joustavan haun valinnat ja kielitestausta

Joustavan haun valintoja ei tehdä, ennen kuin kielitestin tulos on Koulutassa. Kielitesti pyritään järjestämään hyvissä ajoin ennen joustavan haun valintoja, ettei hakija tule valituksi, vaikka kielitestin tulos on hylätty. Tällä varmistetaan joustavasti valittujen riittävä suomen kielen taito.

4 KIELITESTAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Monimuotoiset opinpolut -hankkeessa kerätään palautetta opinto-ohjaajilta, kielitestiin osallistuneilta ja heitä opettaneilta. Saadun palautteen perusteella toimintamallia kehitetään ja testin tehtäviä muokataan. Tehtävien aihealueet myös pidetään ajankohtaisina. Lisäksi hankkeessa kehitetään tukitoimia opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi.

Monimuotoiset opinpolut -hankkeen aikana (1/2009–11/2011) teemakoordinaattorit ja projektipäällikkö päivittävät kielitestauksen toimintamallia tarvittaessa. Hankkeen päättymisen jälkeen Koulutuskeskus Sedun koulutuspäälliköt ja opinto-ohjaajat tarkistavat toimintamallin säännöllisin väliajoin.

Kielitestin toimintamalli on laadittu 16.12.2009.

Päivitetty 20.1.2011, 7.6.2011 ja 14.3.2012

Monimuotoiset opinpolut, maahanmuuttajien opinpolku

Teemakoordinaattorit

Riitta Luoma

riitta.luoma@sedu.fi

040 868 0088

Elina Toivonen

elina.toivonen@sedu.fi

040 868 0134

(virkavapaalla)